ANY II ... 1985
GENER

Nº 5

PORTAL OBERT

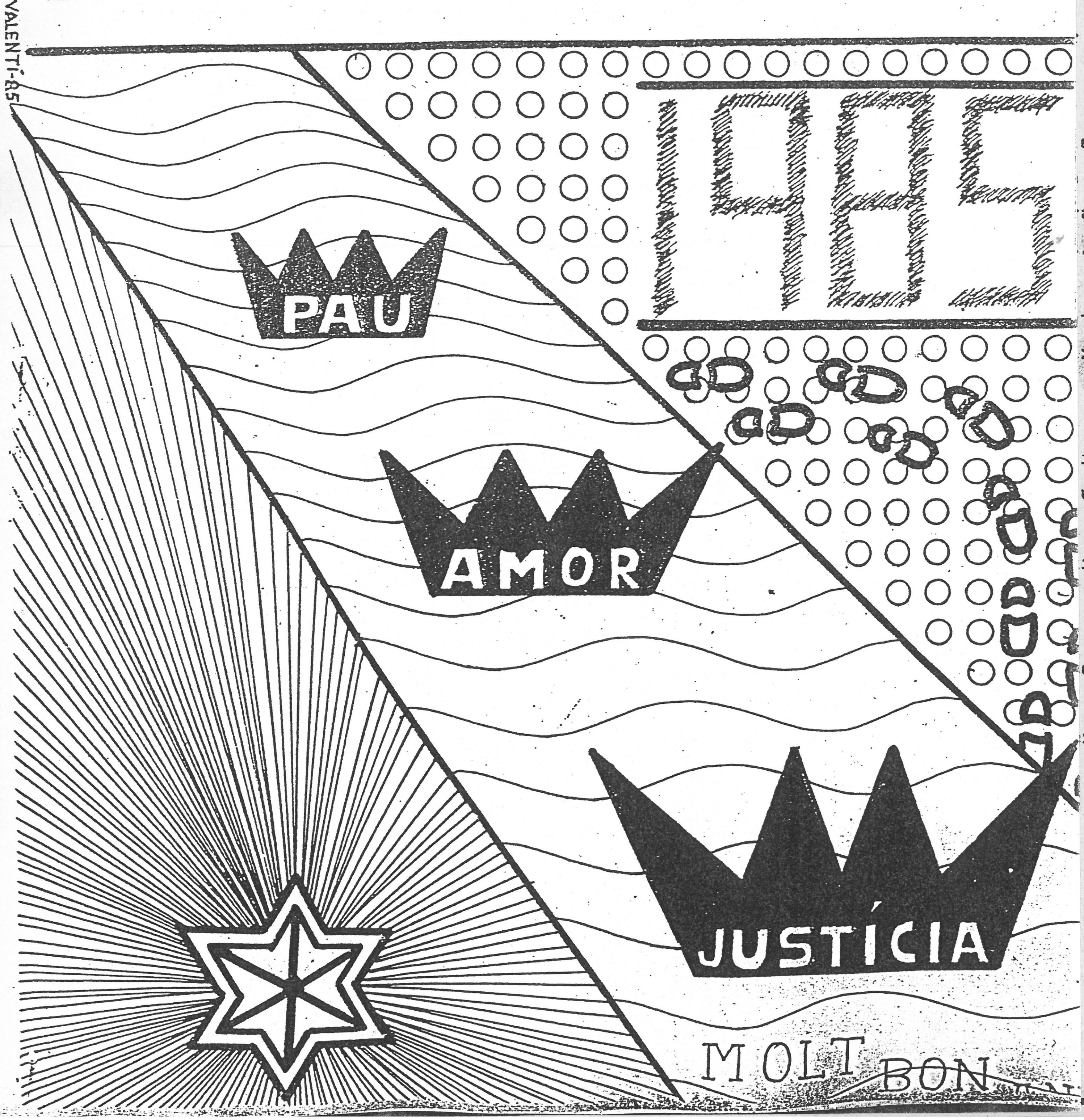

sumari

EDITORIAL.................................... 3

1985-ANY DE LA JOVENTUT......................... 4

VISITEM LA CARTOIXA............................. 6

REFLEXIÓ TEOLÒGICA.............................. 8

HEM LLEGIT...................................... 9

EL NOSTRE TEMA:

-I un codi de dret canònic?............. 10

PÀGINES LITERÀRIAS:

-Lliure, per fi¡........................ 14

MÓN D'AVUI:

-El cuarto mundo y la evangelización..... 16

CIENCIA I DÉU................................... 18

CLAU DE SOL:

-Les Nadales............................ 20

PORTAL OBERT - - CONSELL DE REDACCIÓ

DIRECTOR: Manuel Coronado i Portillo

SECRETARI: Antoni Ballester Diaz

DISTRIBUCIÓ
R. PÚBLIQUES: Josep M. Turull

ADMINISTRACIÓ: Pere Montagut Piquet

DISSENY GRÀFIC
COMPOSICIÓ: Valentí Alonso i Roig

EDITORIAL

Passat ja el parèntesi nadalenc Portal Obert torna a estar amb tot vosaltres. Pau, Justícia i Amor és el missatge que des de la portada desitjem per aquest nou any que junts encetem. Aquests són els regal que els mags d'Orient, uns desconeguts de la regió, van emportar-se d Betlem cap als seus llocs d'origen, cap a tota la humanitat.

Hem començat l'any amb fred i neu. Un fred que s'ha deixat sentir en els més febles, i una neu que ens feia deixar petjades. Intentem que aquestes petjades, les nostres, desfeta la neu, el glaç i secada l'aigua, no s'esborrin del camí. Si alcem la mirada veurem l'estrell que guiava els mags i que ens guia també a nosaltres. Val la pena deixar-se enlluernar per una llum com aquesta; La nostra portada simbolitza això, i tot allò que aquestes tres paraules, vulguin dir per cadascun dels nostres lectors.

El tema d'aquest primer mes de l'any és el Codi de Dret Canònic, que per a tots no és quelcom massa conegut en profunditat. L'article realitzat per un entès en la matèria, pot ajudar a introduir-nos en el món jurídic de l'Església. Hi ha una part important de col.labora cions, que esperem que no s'esgotin i que agraïm a tots sincerament.

La reflexió teològica d'aquest número fa referència a la diada d'espiritualitat viscuda a Montserrat i a les paraules del pare abat sobre l'obediència cristiana. Cal recordar-ho i repasar-ho i per aix us oférim una síntesi del que allà es va dir.

L'Any Internacinal de la Joventut dóna els seus primers passos i ens afecta com a joves que som. Portal Obert intentarà donar a conèi xer els diferents caràcters d'entitats o grups de jovent que es moue dins l'Església.

I si de començar es tracta hem de reconèixer que arribem amb un xi de retard, per causes majors a la nostra voluntat. A més us fem un regal gràfic que ben segur us agradarà.

Esperem les vostres suggerències, comentaris, crítiques i sobreto col.laboracions que ens ajuden a fer una revista més participada, més de tots. Comencem l'any, començem-lo junts que el portal és ober

1985- Any de la joventut

Tot just, acabem d'encetar aquest any 1985. Però fa quatre anys, les Nacions Unides (O.N.U) van pensar en aquest any. El Comitè Espanyol, va dedicar gran part de l'any passat a organitzar-ne les activitats. També molts organismes jovenívols han volut col.laborar en aquesta tasca, per la banda que petoca a cadascú.

Els mitjans de comunicació se n'han fet ressò, i a L'Any Internacional de la Joventut (el lema del qual és el títol de l'article) està en les ments de tots els relacionats amb la situació del jovent de la zona a la qual pertanyen.

Els joves no volem que aquest muntatge a nivell internacional, sigui un nucli d'activitats en el qual aprenguem coses, ens facin fer coses educatives com per fer-nos contents tot dedicant-nos un any sencer per tenir-nos una mica ocupats en coses que no sigui la droga, la delinqüència, etc.(almenys una temporadeta).

Veritablement, el què volem és fer possible que la societat estigui ben informada del que el jovent vol i fa, i sensibilitzar-la dels seus problemes més urgents, i estimular a l'acció en favor d'aquests tot creant-hi els mitjans.

I creiem que tot l'èxit de l'Any Internacional de la Joventut, depèn única i exclussivament de la modificació real dels joves de cada país. Almenys en algún dels aspectes més importants, segons cada zona.

Per això,i amb raó, no volem que els "grans" organitzin i nosaltres fem: nosaltres participem ja en l'organització (això ho estan fen molts grups i moviments jovenils) i en l'execució de les activitats. Ajudem als joves que s'hi han ficat en l'organització per fer coses positives en favor del jovent mateix. Per això les Nacions Unides ens criden a una participació activa, individual o col.lectiva.

--- Destaquem les activitats potser més importants:

- Exposició sobre la Joventut (estat actual , Problemes,etc).
- Programa d'investigació sobre la nostra situació (estatal).
- El congrés de la U.N.E.S.C.O.,a Barcelona , del 8-15 Juliol.

Els objectius que s'han proposat les Nacions Unides tot convocant aquest Any Internacional de la Joventut al nostre país són:

a) Examinar i avaluar la situació del jovent (a Espanya), en totes les esferes i a tots els nivells.

b) Sotmetre a una discusió i reflexió públiques els problemes dels joves i les solucions que puguin donar-se a aquests.

c) Definir co.lectivament una política integral per la joventut en la perspectiva d'una estratègia nacional a mig i llarg plaç.

d) Impulsar les Institucions Públiques i privades a una actuació convergent en el sentit d'aquesta estratègia."

De l'anex XVI del Reial Decret 2868, del 13 d'Octubre de 1983 dels documents de les Nacions Unides sobre l'Any Internacional de la Joventut.

No tan sols es demana la nostra col.laboració, sinó que en aquests mateixos documents, es demana als paisos, que s'estiguin almenys aquest any - més pels joves que per l'armament, i que una part dels presupostos d'armes se les gastin amb el jovent (per exemple).

Molts de nosaltres, no veiem amb bones perspectives la situació del jovent avui.

Per tots aquells esperançats en construir un futur una mica millor, comencem a fer adquirir al jovent - el símbol del futur- aquells valors que donin sentit a l'optimisme d'un bon futur pel nostre món.

Preguem que Déu ens ajudi en aquest 1985 als joves i a tots els organitzadors, que han volgut posar bona voluntat en aquesta empresa, a estimar més el proisme. I que col.laborant tots junts, i que ajudant-nos, sapiguem dur a terme la seva voluntat. Perquè creiem en Déu, i en el jovent.

Quim Fluriach

Any Internacional de la Joventut
1985

Visitem La Cartoixa

BEN A PROP NOSTRE

Què? Anem-hi? Doncs, vinga, som-hi! Com que teniem temps, vam decidir anar a fer una visita. Feia tant de temps que no hi anavem! i, a més, alguns dels nostres companys encara no l'havien visitada mai. En poc temps, ens vam presentar a la porta; cal dir que, com que era muntanya avall, no ens va costar gaire.

La campana del monestir sonà, trencant el silenci penetrant que dia rera dia aleteja per aquelles contrades. Fetes les primeres "indagacions diplomàtiques", el prior de la cartoixa ens va rebre. Donat el poc temps que tenia (perque, la "santa vagància" significa també tenir el temps ocupat) ens va ensenyar breument el cenobi.

Fent una mirada a la història, podem dir que la Cartoixa de Nostra Senyora de Montalegre, situada al municipi de Tiana, data del segle XV, essent actualment l'única de Catalunya habitada per cartoixos. Els segles XVII i XVIII foren els de màxim esplendor, amb una capacitat de 30 monjos i 20 germans, repartits entre els dos edificis existents aleshores, un a mitja muntanya, on actualment es troben, i un altre a dalt del turó, que acull des de 1947 al Seminari Menor de Barcelona. Les possesions del monestir foren immenses, però després de les diverses fugides esdevingudes entre els anys 1808-1814 i 1820-1824, la desamortització de Mendizábal de 1835 confiscà totes les terres i edificis. Al 1867, el procurador de la Grande Chartreuse comprà el monestir i algunes terres, i el 1901 hi anà una comunitat de monjos francesos. Després de la Guerra Civil, la comunitat renasqué amb un caire ja totalment català, i avui hi ha una vintena de monjos.

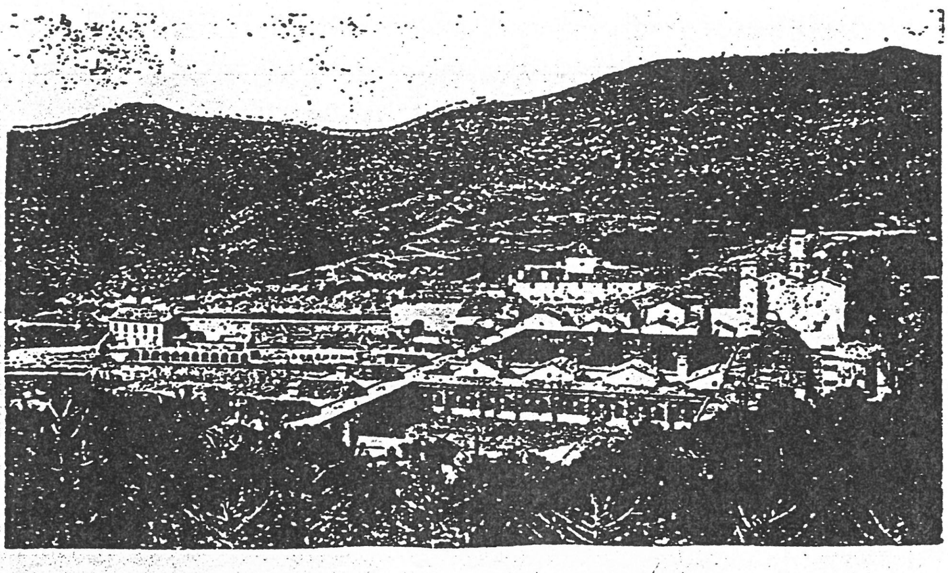

Després d'aquest incís, tornarem a seguir la nostra visita. Acompanyats pel mateix pare prior, vam visitar primerament la biblioteca, amb obres ben interessants, algunes força antigues i de considerable valor, entre les que hi havia un incunable. De seguida, veient aquell minuciós treball d'anys fet sobre paper, ens va saltar l'admiració per la paciència del pobre monjo que ho feu! El prior, amb un lleu somriure, ens va "reprendre" aquest sentiment, fruit de la pressa de la nostra societat, des de la que ens costa d'entendre el treball d'anys i anys. La mateixa observació ens va fer quan ens va mostrar el claustre, dividit en dues seccions, al costat de les quals es troben les cel.les dels monjos. Ressalta el magnífic treball del sostre, únic del seu gènere.

Finalment, ens va ensenyar la cel.la d'un monjo, que, segons ens va dir, la tenen per mostrar-la als turistes que hi van. Consta de tres habitacions: una primera amb xemeneia, on es feia el menjar, i que servia de lloc d'acollida i pregària, amb una icona de la Mare de Déu; una segona sala servia de dormitori, lloc de lectura i també de pregària, i una tercera de lloc de treball, menjar i petit rebost; també posseix un petit jardí per cultivar.

La resta visible del monestir la vam visitar pel nostre comte. Important és l'església, d'estil gòtic. El monestir es troba envoltat de muntanya i bosc. Al davant hi té uns conreus, que donen vida a la comunitat, que s'esmerça a treballar-los bé.

Acabada la nostra visita, i donat que el sol començava a marxar, vam haber de deixar aquell lloc, per tornar a la nostra civilització, i, no penseu que vam trigar gaire a ser-hi, el soroll de seguida va arribar a les nostres orelles.

Fidel Catalán

Claustre de la cartoixa de Montalegre
(F Català i Roca-ECSA)

Reflexió Teològica

- P. Cassià Mª. Just - <u>" L'OBEDIÈNCIA CRISTIANA "</u>.

- 1 Pe. 5,1-8.

  Se' ns fa dificil copsar els valors cristians de l'obediència.

  - No només és una virtut. Té en l'arrel un cert misticisme. Crist obedient fins a la mort ----- Fl.2.

- Suggeriments per encaminar la síntesi de l'obediència:

  1- Mirar de tenir una visió de l'home dins el cosmos creat per Déu.

  - Imatge i semblança de Déu.
  - La realització de l'home es troba en la resposta que doni aquest al Pla de Déu.
  - L'obediència de L'home a Déu és la més gran prova de Llibertat

  2- La tragèdia de l'home ve de la desobediència del 1er.Adam.

  - El Crist -2on. Adam - va restablir l'obediència.

    .Rm.5,1-19. He.5,7-9. Crist el gran obedient. Jo. 4,31-34.

  3- Com a consequencia de l'obediència del Crist al Pare,-el valor màxim del cristianisme - Déu demana una obediència als Manaments, i especialment al Manament Nou. Jo.14,21-26. Amor + Obediència.

    .Jo.14,21-26. Les lleis són les regles de Joc.

  4- La manifestació de les veritats del Pare és a través de les paraules humanes.

  - Déu no en té necessitat però per amor ens associa a la seva voluntat.

  5- Les mediacions humanes s'han de prendre com a tal.

  - Per tal de complir el pla diví s'han establert: Diferents missions per fer un mateix camí.
    - Les mediacions humanes no es poden absolutitzar.
    - No han d'ofegar les iniciatives i ha d'encaminar pel bé comú les riqueses d'una comunitat.
  - Documents del Concili Vaticà II -
    - Lumen Gentium 37 - Obediència dialogant i comunicació.
    - Gaudium et spes 79 - Dret a l'objecció de consciència.

  6- Praxi i autoritat - Praxis i obediència.

  - Lc. 72, 24-27.31 ss.
    - No podem tractar el tema frívolament.
    - La postura de passivitat ("ja estem bé") és negativa.
    - No hem de caure en discusions estèrils.
    - Hem de prendre'ns seriosament l'Evangeli sempre.

ERT

isme.

r Dēu.

doni

Llibe

,31-34
alor
aments
ncia.

s

la

rents

el bē

ció.
cia.

tiva.

Acceptació de les mediacions humanes sense mitificar-les ni recriminar-les.

- No fer bromes de les autoritats.
- Continuar estimant i respectant malgrat tot.
- No acceptem les reaccions violentes en nosaltres, no faltem a la Caritat.
- Hem de ser crítics, i més encara Autocrítics. Homes positius

Resum elaborat per Valentí A. Alonso.

– 7 de Gener. Dia de Recés a Montserrat.

Es convertí, malgrat tot, en una jornada festiva amb neu.

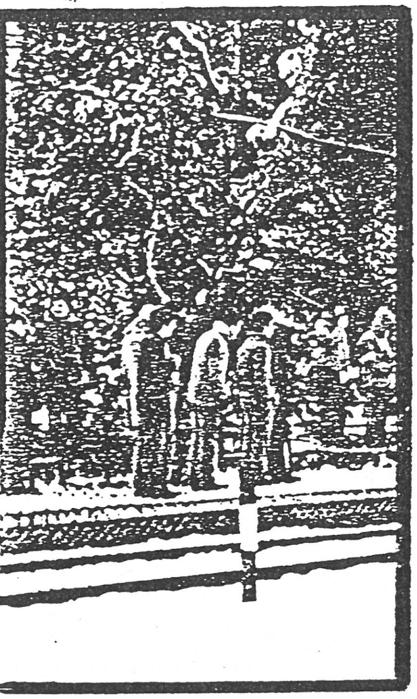
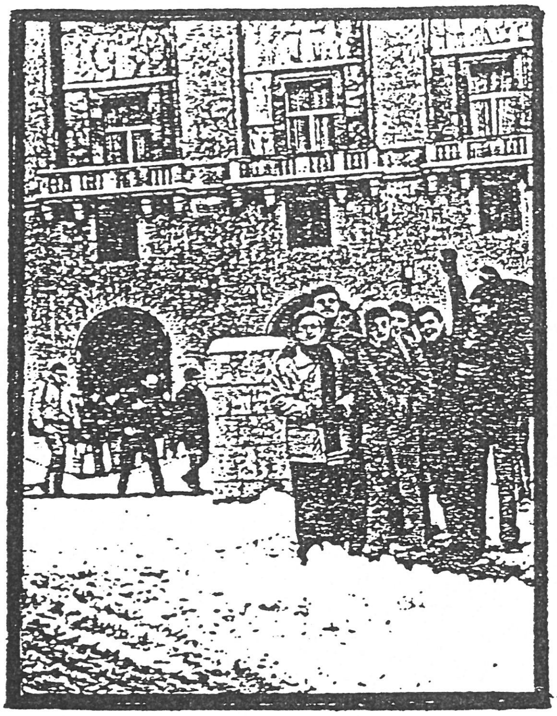

FOTOS: J. PEÑAFIEL

HEM LLEGIT...

" Jesucrist, sagrament entre Déu i l'h

E.H. SCHILLEBEECKX. Ed. Claret. B-1984

-Antoni Babra.

Es tracta del resum de la tesi doctoral d'aquest teòleg dominic. El contingut és de gran densitat teològica. Segueix la línia neo-tomis amb una obertura als plantejaments de la moderna formulació teològica, sense oblidar, en cap moment el què és doctrina sòlida de l'Església.

Es un bon tractat de teologia dels sagraments. Molt recomanable per tot aquell que vulgui tenir una base ferma referent a la realitat sacr mental de l'Església. Vegeu de què tracta:

- L'encontre personal amb Déu. - Crist , Sagrament de Déu.
- La humanitat a la recerca del Sagrament de Déu.
- L'Església, sagrament del Crist celestial.
- L'administració eclesiàstica dels sagraments.
- La realitat plena de l'essència dels sagraments:
- Mística sacramental. Vida cristiana també és sagrament,encontre amb

EL NOSTRE TEMA.

PORTAL OBERT

I UN CODI DE DRET CANÒNIC?

Els grans papes canonistes medievals poden sentir-se legítimament orgullossos de llurs hereus "científics": encara hom parla del dret canònic, malgrat els canonistes! Però és ben cert que aquests darrers no han restat inactius durant el segle XX; dos Codis gruixats han vist la llum i tots han frisat per comentar aquest o aquell altre cànon. Ha hagut feina llarga per a tothom.

Però, ¿com s'ha esdevingut això d'un Codi, i d'un altre? Hem de presentar balanç. El dret canònic era un dret viu, que havia adquirit proporcions enormes durant l'Edat Mitja, i que ja havia conegut una certa compilació i ordenació als voltants del segle XIII. Però els grans canonistes anaren minvant i, en arribar al XIX, ningú s'havia posat a la feina d'ordenar i classificar l'autèntic "maremàgnum" de decretales, constitucions, decrets, "motus proprios", cànons disciplinars, etc. que els papes, els concilis i les congregacions romanes havien emès sense deturar mai la màquina. Difícilment se sabia quines disposicions estaven derogades i quines altres eren encara vigents. Els jutges, els canonges, els bisbes, els advocats, els professors, els seminaristes... ningú se'n sortia. Uf!

Però heus ací que el papa Sant Pius X, recollint tardanament les queixes dels Pares del Concili Vaticà I, decidí imitar les codificacions que ja havien renovat el dret de les societats civils, i encarregà a una comissió integrada sobretot per membres de la cúria i algún altre canonista extranger la redacció d'un codi que, sense innovar (o fent-lo en allò mínim que s'hagués de menester), ordenés tota la matèria que fins llavors es trobava dispersa. La comissió treballà moltíssim, dirigida per Pietro Gasparri (que més tard seria cardenal i Secretari d'Estat durant Pius XI), i presentà al papa Benet XV el Codi de Dret Canonic, qui el promulgà el 27 de maig de 1917 per la Constitució "Providentissima Mater Ecclesia". El Codi de l'any 17 causà sensació tant en els ambients eclesiàstics com en els civils, car tots admiraren la gran tasca realitzada i la perfecció tècnica assolida. Així mateix, es formà una comissió per a la interpretació autèntica del Codi.

Malgrat tot, el Codi de 1917 nasqué ja envellit. El pes de la tradició

canònica i la gran quantitat de antigues lleis que s'havien emprat feren que el Codi no respongués ni tan sols a les necessitats del temps de la promulgació. La jerarquia i els canonistes tot d'una, ja que la magna obra duta a terme els enlluernava més que altra cosa. Tanmateix, després de la Segona Guerra Mondial, es féu ben palés que allò no acabava d'anar massa fí. I així, quan el papa Joan XXIII va anunciar en Sant Joan del Laterà la convocatòria d'un concili ecumènic i la revissió del dret canònic, la major part dels canonistes acolliren la notícia de bon grat.

El papa Joan XXIII no tenia, com després s'ha vist, una idea molt clara del contingut del futur concili, i això es pot fer extensiu també al tema del dret canònic. En principi semblà que es tractaria d'una senzilla revissió, cànon per cànon, sense variar gaire l'aspecte exterior del Codi (encara que canviés força el dret positiu contingut), però aviat la comissió nomenada se n'adonà de que l'estructura del Codi del 17 era ja insostenible i, més tard, de que les innovacions proposades (bé que en forma no jurídica) pel coetani Concili Vaticà II eren de tal casta que es feia necessari esperar a la seva clausura per tal de poder tenir en compte totes les novetats, ajudant a crear així, amb el nou Codi, la nova estructura eclesial que es demanava. La comissió, doncs, no començà a treballar seriosament fins el 1969, quan alhora s'encetà la publicació de la revista "Communicationes", que informava del procés seguit en les feines de dita comissió. Aquesta fou generosament ampliada amb professors universitaris, la major part laics, i es formaren petites reunions de treball per temes. A la vegada, es recolliren els suggeriments dels bisbes i de les entitats que s'havien adreçat al Concili.

La feina principal s'acabà l'any 1980, quan la Libreria Editrice Vaticana editià, en forma privada, el projecte sencer de nou Codi de Dret Canònic. Aquest projecte fou presentat a la comissió plenaria, i, més tard, al papa. Mentres tant, s'abandonà definitivament el projecte d'una Llei Fonamental de l'Església, que havia suscitat fortes polèmiques, i els seus textos varen ser inclosos en el cos del futur Codi. I el papa s'escollí una petita comissió de canonistes (entre els quals hi era el Cardenal-Arquebisbe de Barcelona, Dr. Jubany) per a revisar personalment el text concret de l'imminent nou codi. Aquesta comissió retallà algunes de les qüestions més avançades, i millorà també certes expressions confuses. El papa Joan Pau II promulgà definitivament aquest nou Codi de

Dret Canònic el 25 de gener de 1983, per la Constitució "Sacrae disciplinae leges", i entrà en vigor el 1er. diumenge d'Advent del mateix any.

Així com el Codi de 1917 havia estat obra molt personal del Cardenal Gasparri, el Codi de 1983 ha rebut la influència d'una quantitat enorme d'especialistes que hi han col·laborat: bisbes, religiosos i religioses, canonistes, professors, teòlegs... Tanmateix, causà certa tristesa el fet que l'home que més hi va treballar, el Cardenal Felici, no hi pugués assistir a la pressentació de tants anys de feina: havia mort pocs messos abans.

El nou Codi de Dret Canònic no és el descobriment de la pedra filosofal ni la tutia dels canonistes: és una eina, de caràcter jurídic, que està al servei de l'Església i que tant sols vol acomplir el fi suprem d'aquesta, la salvació de les ànimes, tal com recorda el canon 1752, darrer de tots, i norma d'interpretació de tot el text legal. El Codi no vol ser convertit en el centre de la vida ecclesial, però sí cal recordar que ha de ser observat per tot catòlic dins els límits de comprensió de la norma, i que ningú pot actuar amb l'orgull de creure's per damunt de les lleis, que estan fetes pel bé de tots i per a garantir la justícia i l'equitat. Aquest pensament ha d'enfrontar-se ara amb uns anys desgraciats, des del punt de vista jurídic, en els quals la falta de normes vigents i la inapliació de les existents va fer creure a alguns que es pot viure i créixer sense el dret i, fins i tot, en contra d'ell. La vida normal de l'Església no es pot basar en la lliure apreciació personal de les innombrables qüestions d'actuació concreta que presenta la pastoral en general i la pròpia vida particular; això seria tant com exposar-se a l'autodestrucció. Ni tampoc és admisible, com demostra la història, l'enfrontar una església institucional (de les lleis) a una església espiritual (on tothom es deixa endur pel "seu" esperit). Per això és ara necessari que l'aplicació correcta i fèrtil del nou dret sigui obra de tots i no només de la jerarquia i els jutges.

El Codi de Dret Canònic presenta novetats significatives en relació a l'anterior. Així, és bàsica la nova visió del laics i les seves possibilitats (dret i obligació d'apostolat, dret d'associasió, possibilitat d'accedir a alguns llocs de responsabilitat pastoral, etc.); la visió del dret patrimonial (supressió dels beneficis, atenció a una correcta administració; nou tractament de la personalitat jurídica, paral·lelament al dret d'associació...); simplificació del dret processal i del dret penal; el

gran canvi en tota la qüestió del govern diocesà i parroquial; etc. Seria massa llarg fer una llista de canvis.

Podria semblar a primer cop d'ull que tants de canvis haurien de notar-se moltíssim en la vida concreta de l'Església: en les nostres parròquies, per exemple. Però importa recordar que moltes d'aquestes novetats ja s'havien començat a posar en pràctica en els anys del postconcili, i que la nostra diòcesi ha estat pionera en moltes matèries. Per això, temes que en altres llocs seran d'aboluta novetat, aquí només es tractarà d'una confirmació legal de allò que ja es feia. Tanmateix, s'hauran de corregir costums que ara han esdevingut "contra legem" en no ser recollides pel nou Codi, i algunes legislades de manera ben diferent (com és el cas, per exemple, de les anomenadas "absolucions col.lectives", reduïdes de manera dràstica).

Finalment, i davant els ulls de la major part del fidels, el canvi no es notarà tant en quant afecta poc als sagraments en general: es tracta d'un Codi de dret canònic, no d'una instrucció litúrgica ni doctrinal sobre els sagraments. Canvia, certament, coses sobre la nul.litat matrimonial (que ja eren acceptades per bona part dels Tribunals); recull els aclariments conciliars sobre l'orde i la unció dels malalts... i poca cosa important més.

Bé, doncs; ¿i un Codi de Dret Canònic? Sí. Esperem que visqui només el temps oportú, i que, quan arribi l'hora de la seva jubilació, sia perque tinguem ja a punt una renovació que el millori encara més.

S.B.S.

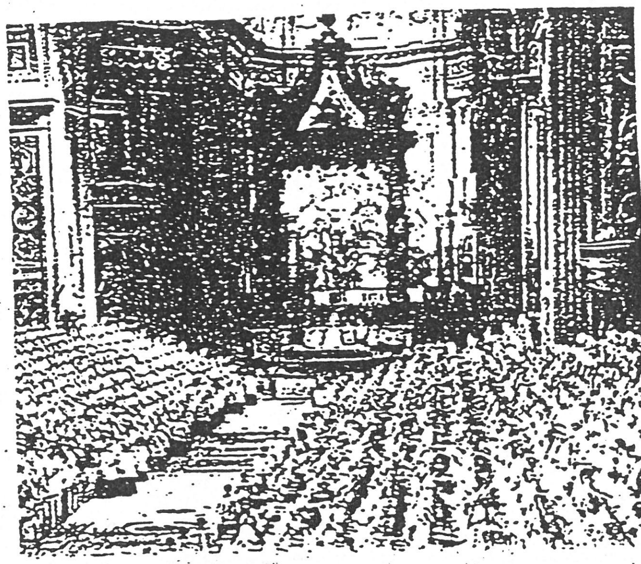

PÀGINES LITERÀRIES

PORTAL OBERT

Lliure, per fi¡

Ell ja hi va néixer,de presoner, i per tant aquesta follia de la llibertat, no l'ha tinguda mai. Ignoro, és clar, si algun cop la va anhelar, però el fet és que ell ja hi va néixer, de presoner.

El seu amo se'n sentia responsable, i tant bon punt va poder, va anellar-li la poteta, sense fer-li mal, ni nosa. Hi constava la data del seu naixement. Em sap greu no conservar-la de record.

Va treure el cap a la llum i es trobà amb les ales retallades. Parlo en metàfora, és clar. Però no podia volar. Suposo que en sabia, ja que les bèsties saben fer les coses més pròpies, sense que ningú no els les ensenyi (bé que no totes, ni tot¡). Nosaltres, en canvi, som tan lents per a aprendre¡

I un bon dia ens el van donar. D'això ja fa uns dotze o tretze anys. Vam comprar-li una gàbia boniqueta i vam col.locar-lo al menjador. Era un canari molt groc, un groc... canari (amb perdó, però era així¡) i molt bonic. Lluent i fi. Feia goig mirar-li les plomes. Al llarg dels anys es va anar descolorint. Quin greu.

De seguida ens el vam estimar. El meu pare en tenia cura, tot i que jo, quan creia que tenia poca aigua li omplia l'abeurador. Sense necessitat, però sóc així. Aleshores ell es mullava el cap; ignoro si ho feia involuntàriament (potser no hi comptava, que el "nivell" hagués pujat) o bé, simplement, es rentava el cap. Tant se val¡

I cantava¡ Mare meva, com refilava¡ Tant, que jo m'hi enfadava, perquè sovint m'impedia escoltat bé la televisió o la ràdio o el tocadiscos. Com cantava¡ No ho semblava que estigués trist, pel fet de viure sempre engabiat. Però, ¿qui ho diu que tenia tristesa? Es possible que aquesta tristor només fos en la meva consciència, quan veient els ocells que sovint visiten l'eixida de casa, pensava: ells són lliures, i el meu canari, no. I em feia mal al cor. Me'n sentia culpable del seu empresonament. I ell cantava. A l'estiu hi havia veritables converses entre els ocells de fora i ell. Com ha canviat aquell menjador, des que no se senten les seves refilades. Amb tot, ja feia anys que no cantava.Era vell. Callava. O millor, el seu cant era el silenci. Aquest silenci, acompanyat de la mirada atenta de les dues boletes negres, com caps d'agulla, m'impressionava.

Durant aquesta anys va veure ls de casa, va escoltar les nostres conv
ses, també les nostres discussions, els nostres problemes, les nostre
alegries, les nostres absències, ... i per tota resposta, callava.
Algú pot pensar (potset tothom): quina ximpleria¡ Què pot fer un cana
sinó callar¡ Però el seu silenci, per a mi, era important. Quan me'l r
rava i el veia allí, quiet, mirant no-res (o potser tot?), i callant,
preguntava: què deu pensar del nostre món, d'aquest món que és cada f
lia, cada menjador. I aquells ullts em parlaven; en deien , a voltes,
no n'hi havia per tant, que ell no ho veia tan gros, ni tan complicat,
tan difícil, ni tan dur. O bé em deien que, si em sentia sol, sabés q
ell em feia companyia, que ell era feliç simplement veient-me i podent
car el meu dit quan el visitava per entre els filferros. O també em de
que n'havia fet un gra massa contestant d'aquella manera, o essent tan
davant la pregunta difícil i àdhuc inoportuna. O també em deien, és cl
que havia estat encertat dient o fent tal cosa o tal altra. I em felic
ven pel meu sant i en el meu aniversari, i en acabar el curs sense car
ses. I em van dir tantes coses aquells puntets negres com el carbó, i
gons com un cel de nit estelada¡
Fa pocs dies, va deixar el seu empresonament. La vida li va fugir, sens
fer soroll. Callant. El meu pare el va enterrar a l'eixida, a la nostr
terra, a la terra de casa.
En arribar, veient la gàbia buida, vaig comprendre que finalment havia
volat. Que era lliure, per fi. Però també vaig comprendre que sempre h
havia estat, de lliure. Era allò que em volia dir tothora i jo no
sabia llegir als ulls. I en aquell moment hi vaig caure. Aquella prego
negra i clara, brillant, era tot un univers, i aquest espai ell l'havi
solcat sempre, de jove cantant la seva llibertat; de vell, comprenent
callant.
I també he entès ara, perquè mai no l'havíem batejat, amb un nom eixer
i casolà. Posar-li un nom hauria estat empetitir-lo, menystenir la seva
grandesa, sotmetre'l de debò, posseir-lo. Quina ridiculesa, aquesta pre
sió¡ Ara comprenc per què no li vam posar mai un nom.
He escrit aquestes ratlles no sé perquè. Es possible que d'enyorament.
possible que per anunciar a tothom els valor d'uns ulllets petits i rodo
i el valor d'un silenci, ple i pregon. Es possible que les hagi escrit
simplement per dir-li adéu al meu canari, el meu canarigroc; groc i lli
re; lliure, per fi¡

Jaume González

PORTAL OBERT

—món—d'avui—

EL CUARTO MUNDO Y LA EVANGELIZACION

No, no es un error de imprenta. Quiero decir " cuarto mundo". Tampoco es deseo de esnobismo. Por desgracia se trata de una realidad sangrante en nuestros días.

Comenzaré, pues, por aclarar lo que significa para mí "cuarto mundo". Se trata de un vocablo o giro que, si bien no es todavía de dominio común, día a día va tomando carta de ciudadanía.

Se incluirían en esta situación de "cuarto mundo", llamadas también de periferia o situaciones-límites o de frontera, todos aquellos que viven marginados, oprimidos, abandonados o excluidos prácticamente de la sociedad, sin voz dentro de un mundo occidental, víctimas ellos también de injusticia y de la opresión estructurales. Sin pretender hacer una lista exhaustiva, entrarían en esta categoría, gran parte de los desocupados, la mujer-objeto, el alchólico perdido, el anciano abandonado y, sobre todo, los refugiados políticos y los emigrantes.

La Iglesia es esencialmente una comunidad móvil, "peregrina" en marcha, como lo fue el pueblo hebreo, como lo fue Jesús, los primeros apóstoles, S. Pablo, los misioneros de todos los tiempos. A la nueva movilidad debe corresponder una nueva movilidad de Iglesia. La Iglesia debe colaborar a que la nueva cultura creada por la movilidad del hombre sirva siempre más a hacer caer espiritualmente las barreras de intereses materiales para dar espacio a una convivencia pacífica, basada en un intercambio, o mejor, un compartir las infinitas riquezas culturales que son patrimonio de cada pueblo, en el respeto pluralista de los mismos.

La Iglesia debe empeñarse en lograr que la movilidad humana sea un acontacimiento positivo para el hombre y para la sociedad.

Ya lo ha dicho, la movilidad del hombre moderno pide una evangelización. El emigrante es ante todo un hombre, más aún, un hermano.

Por otra parte, ante la amplitud de complejidad del fenómeno migratorio económico y político, la Iglesia no debe limitarse a curar las heridas, a practicar la caridad, a poner paños calientes, sino que, sobre todo, a preguntarse por las causas, colaborar a eliminarlas, sensibilizar la sociedad a la justicia.....

Hablando de movilidad, me viene el nombre de los gitanos, a los gitanos siempre los hemos visto, dicha sea la verdad, con ojos folklóricos, en el mejor de los casos. Por dentro, la repulsión, el recelo, el miedo. Pero mientran vivían en chabolas o campamentos y había tierras por medio, bien estaba la cosa: cada cual en su casa. Lo malo es cuando los gitanos se han ido acercando a la ciudad, a sus barrios y han solicitado (o las autoridades se las han dado) viviendas normales y corrientes, codo con codo, o casi, con los demás ciudadanos. Todos hemos oído lo de los gitanos que arrancan y venden las tuberías de los lavabos, que meten los animales en las casas, que "exportan" suciedad, miseria, robo a su alrededor; su incultura, su imposible asimilación en convivencia. Todo es una situación difícil tratandose de una raza con ancestrales costumbres y modos de entender y vivir la vida. Mucho se debe y se puede hacer en orden a darles educación, higiene, normas de conducta más o menos aceptables por su parte.

Lo del referéndun del polígono Cmaño de Actur no debió jamás permitirse. Aunque hubiera salido que sí se aceptaba la presencia de los gitanos, los conflictos habrían surgido igual por parte de quienes se sienten amenazados o molestos por ellos.

Y luego nos escandalizamos cuando vemos en el cine esas reservas de indios que son acusados de lo peor. Muy lenta va a ser la integración de los gitanos entre nosotros, pero habrá de ir planteándosela alguna vez, y por que no, comenzando por la Iglesia; que somos todos los cristianos, y exigiendo de todas partes una colaboración generosa a largo y corto plazo.

Sadurní Rodripet.

Ciència i Déu

Durant les vacances de Nadal, es poden fer moltes coses interessants, i una d'aquestes ha estat per a mi l'assistència a una conferència que sota el títol "La ciència i l'existència de Déu", es feia al Casal Parroquial de Sant Mateu de Vallirana, i realitzada per Mn. Francesc Nicolau, expert en el tema.

Davant la nostra societat actual que tendeix a separar la ciència i la fe, Mn.Nicolau defensa clarament que aquestes dues realitats han d'anar aparellades, agafades de la mà; La ciència pot aclarir la fe i la fe pot aclarir la ciència. La ciència no pot anar contra la fe, ni viceversa, perquè "la veritat no pot anar en contra la veritat".

Per tant, es respón a les questions en què es pregunta si la ciència dificulta la fe?, l'aclareix?, la il.lumina?. Queden enrera els temps en què l'Església s'oposà a les teories de Darwin, perquè es pensava que aquests descobriments anaven contra la fe. Ara més que mai, la ciència serveix per reafirmar la fe, ara que els progressos científics són més grans, és molt més facil explicar l'existència de Déu.

És cert que l'existència de Déu no es pot demostrar científicament com si es tractés del Teorema de Pitàgores; per demostrar l'existència de Déu cal quelcom més que la ciència, cal la fe; si l'existència de Déu fos quelcom demostrable científicament, tothom hi creuria, i per tant la fe seria inexistent, perquè seria com una operació matemàtica i tothom s'hauria de rendir a l'evidència. Però, malgrat tot, els descobriments científics moderns deixen les portes obertes a l'existència de Déu. Veiem-ne alguns.

El sol fet de l'evolució pot ser una prova per l'existència de Déu, tant si parlem de l'evolució del Cosmos com de l'evolució biològica, és necessari un fil conductor, un origen, un principi, seriosament no es pot dir que el món s'hagi ordenat sol, per pur atzar, això seria quasi d'un analfabet en ciència. Només cal mirar la Teodicea d'Aristòtil, un home, evidentment no creient però que acceptava que hi havia canvi, i que tot el que es mou és mogut per un motor, no hi ha una infinita cadena de causes, hi ha un primer moment, un motor, un inici.

Els progresos cientifics, amb el descobriment del microscopi, i amb ell l'analisi de les celules; és una prova més a favor de l'existència de Déu, mirant pel microscopi veiem la complexitat de la célula, l'organització i el funcionament és complicadísim, com si hi haguesin milers

de fàbriques, que fan més de dues mil funcions alhora, i d'aquestes complicadísimes cèl.lules en tenim quaranta mil milions de milions... i totes les funcions estan comunicades maravellosament les unes amb les altres, és això possible per casualitat? Es evident que no. Per animar la cosa, Mn. Nicolau, explicà un exemple clarament infantil i pueril, però que ve molt bé. Explicà que un pare per explicar l'existència de Déu al seu fill, plantà llavors d'una determinada flor, de tal manera que al créixer aquestes formessin el nom del fill, quan aquest ho veié i li digué al pare, aquest li digué que això estava així per casualitat, i aquest, evidentment, no s'ho va creure i llavors el pare digué que moltísim més dificil és que tot el que ens envolta sigui fet per casualitat.

L'ordre de l'evolució necessita de la mà de Déu. No és ara el cas de parlar de l'evolució, que tant ben explicat ho trobem al llibre " L'evolucionisme avui"; però és evident que el pas del mico a l'home no es va fer per simple atzar, com asseguren els científics ateus, explicat amb un exemple tan bonic d'aquests que Mn. Nicolau explica, seria com uns micos que posats amb unes màquines d'escriure t'escrigu sense saber escriure, ni llegir, ni res, cadascun un capítol del Quix massa casualitat¡

No va haver-hi temps per gaire cosa més, perquè amb la puntualitat que caracteritza a Mn. Nicolau es va realitzar la conferència, i arri vat el moment que ell tenia cronometrat, passà a les preguntes i dià leg. Perquè com ell diu, d'aquest tema n'hi ha per parlar dies i dies seguits.

A l'hora del diàleg un tema va sortir quasi ocupant tota l'estona: l'inseminació artificial on es va deixar molt clar, que encara que es tracti d'un gran descobriment científic, això no vol dir que sigui bo molts mètodes de tortura ultramodernisims s'utilitzen amb l'avanç de la ciència, això no vol dir que siguin bons, i evidentment en aquests experiments es juga amb la vida de molts possibles nens.

Mn. Nicolau acabà amb aquestes paraules textuals: " La fe il.lumina i aclara la ciència. La ciència ens dona una visió molt bonica de les coses..., però amb la fe veiem que encara és més bonica. "

Ramon- Octavi Sanchez Vale

CLAU DE SOL

Potser per quan llegireu aquestes ratlles d'avui ja haurà passat la festa de Nadal, aquesta festa a la qual "el poble que vivia a les fosqùes ha vist una gran llum" (Isaies 9,1) i aquesta llum és Jesús. En aquesta festa "La Paraula s'ha fet un infant, la Bondat s'ha fet un pessebre; i la vida s'ha fet un de nosaltres."

Per això tot el món amb el àngels canta de goig tot dient: Avui ens ha nascut un Salvador que és el Messies, el Senyor¡..I així torna a brillar l'estel de Betlem i la llum de l'estable.

Això pot semblar molt poètic però us haig de dir que això és el que en aquest moment,-ara és la matinada del 25 de Desembre,-em surt del cor. I no és estrany que em passi això. Ho trobo normal. Què voleu que em passi després de la Missa del Gall, aquesta missa en la que el poble se sent protagonista i viu intensament amb una pregària viva el naixement del Fill de Déu?. Sí, el naixement de Jesús, i no el Solstici d'Hivern. Penso que aquesta Eucaristia ha donat a tots els homes una gran llum. Per això tothom està content, feliç, alegre. Per això tothom canta nadales a la vora del foc que hem preparat a la sortida de l'església.

I és que el Nadal - tal com diu Joan Amades en el seu "Costumari Català - El curs de l'any"- semblantment com la Pasqua, és la festa de cançons i de música. Són els moments de l'any que la fibra lírica vibra amb més intensitat; la cançó brolla a flor de llavi i, tornada melodia, emergeix de la profunda organografia mística, que prodiga el so gai i harmoniós per tal d'alegrar el Jesuset de Betlem.

Hom solia acompanyar les cançons de Nadal, tant dins l'Església com davant el pessebre, per una curiosa organografia formada per una profussió d'instruments que toquen els que no saben de música, endegats, en molts cassos, pel mateix cantaire i sonador alhora.

Una orquestografia que, en més o menys, només sol tornar a sortir per les Carnestoltes i per les Caramelles i que amb el seu deix molt primitiu, ve a cotroborar la pregona antiguitat d'aquestes festes. El cant de les xamoses i gaies nadales era acompanyat amb el so de castanyols i panderets; la picanya, que era feta amb una canya esberlada; el buiro , compost per una carbassa vinera que hom també gratava amb un ferret; la picarola o cascavells de

què ens parla la nadala, sotregats rítmicament; la xifla , que la feien de llauna en forma de peixet o de fulla que hom també fregava amb un ferro; Els ossets o guitarra d'ossos, formats per un enfilall d'ossos disposats en escala que hom fregava amb una anella metàl.lica o de fusta o bé amb una castanyola; el cércol, igual que una pandereta, sense pell i amb uns sonalls; els ferrets de dring metàl.lic; el rabequet o violí de pastor, fet a base d'una carbassa vinera; I la simbomba roncadora, feta amb un estri culinari avariat o bé amb un test de ferrissa exprés, tapat amb pell de conill assecada al sol i una canyeta collida en lluna vella que hom fa roncar fregant-la amb els dits humits d'aigua de la pica.

Aquests són els instruments més típics que acompanyen aquestes composicions poètiques populars.

Segur que tots vosaltres heu estat passant un Bon Nadal cantant nadales amb la família, nadales tant típiques com " Santa Nit", " El Noi de la Mare","Fum, Fum, Fum" i tantes d'altres que segur tots coneixeu.

Tant de bó que el Nadal no us hagi estat com una festa consumista que fomenta el nostre propi egoisme, que ens separa dels germans. Nadal no és això.
Es tot el contrari. L'estel de Betlem torna a brillar en aquestes dades quan neix un infant, quan escoltem un germà, quan vivim l'amistat amb el cor net, quan sentim el dolor dels altres, quan compartim una llesca de pa.

NOTICIA MUSICAL - NOTICIA MUSICAL - NOTICIA MUSICAL - NOTICIA MUSICAL -

------ Acaba de sortir el musicassette " PREGARIES - 4 " de la col.lecció " Cançons per al poble ". Presenta una excel.lent qualitat en l'orquestració i harmonització a càrrec del mestre Manuel Oltra i en la interpretació dels " Amics del Cant Gregorià de Gràcia " de Barcelona, que en aquesta ocassió canten en polofonia.

Aquest cassette promet ésser un servei al cant litúrgic. Cinc de les cançons ja es troben al " Cantoral de Missa Dominical ". Suposo que us agradarà a tots.

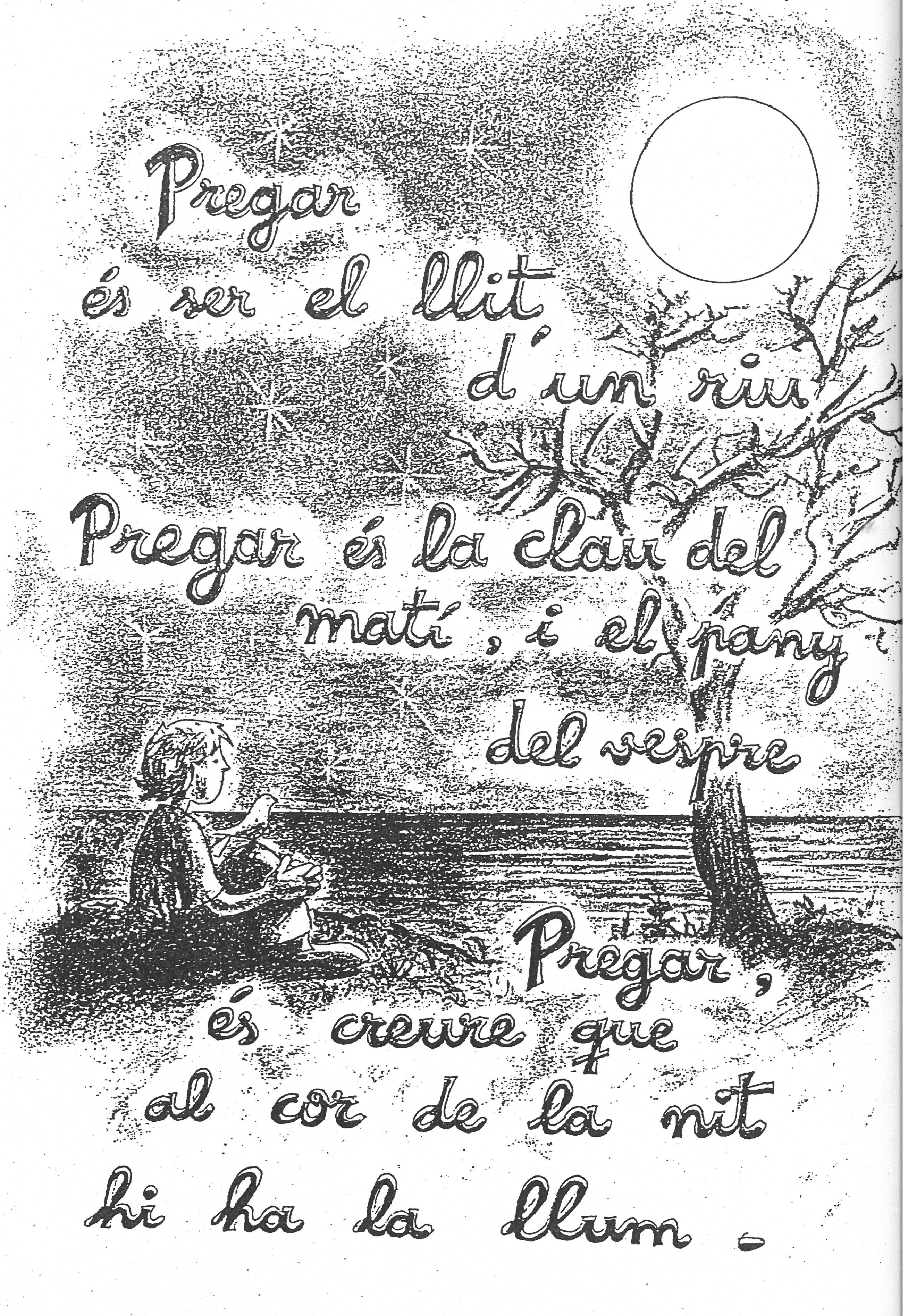
Pregar
és ser el llit
d'un riu
Pregar és la clau del
matí, i el pany
del vespre
Pregar,
és creure que
al cor de la nit
hi ha la llum.